

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2013. gada 24. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Sociālais nodrošinājums — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — Ģimenes pabalsts — Piemaksa par bērnu — Valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēta automātiska piemaksas par bērnu veidā izmaksājama pabalsta piešķiršana — Ģimenes pabalstu nepārklāšanās

Lietā C-177/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour de cassation* (Luksemburga) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 29. martā un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 17. aprīlī, tiesvedībā

Caisse nationale des prestations familiales

pret

Salim Lachheb ,

Nadia Lachheb .

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), D. Švābi [*D. Šváby*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Caisse nationale des prestations familiales* vārdā – A. Rodesch, *avocat*,

— S. un N. Lachheb vārdā – C. Rimondini, *avocat*,

— Eiropas Komisijas vārdā – V. Kreuschitz un G. Rozet, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 18. un 45. pantu, 1. panta u) punkta i) apakšpunktu, 3. pantu un 4. panta 1. punkta h) apakšpunktu Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 13. aprīļa Regulu (EK) Nr. 647/2005 (OV L 117, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1408/71”), kā arī Padomes 1968. gada 15. oktobra Regulas (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV L 257, 2. lpp.) 7. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Caisse nationale des prestations familiales* [Valsts ģimenes pabalstu kasi] (turpmāk tekstā – “CNPF”) un *S.* un *N. Lachheb*, Francijas iedzīvotājiem, no kuriem viens strādā Luksemburgā, bet otrs – Francijā, par CNPF lēmumu iekļaut pabalstu ar nosaukumu “piemaksa par bērnu” [“boni pour enfant”] aprēķina bāzē, kas ir paredzēta, lai noteiktu ģimenes pabalstu summu, kura ir jāsaņem *S.* un *N. Lachheb* un kuru sedz Luksemburgas valsts.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Regulas Nr. 1408/71 preambulas pirmais, piektais, astotais un desmitais apsvērums ir formulēti šādi:

“tā kā noteikumi par valstu sociālā nodrošinājuma tiesību aktu koordinēšanu attiecas uz to darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, kuri ir dalībvalstu pilsoņi, un tiem būtu jāsekmē viņu dzīves līmeņa paaugstināšana un nodarbinātības nosacījumu uzlabošana;

[..]

tā kā ar šādu koordināciju ir jāgarantē, lai Kopienā no dažādo valstu tiesību aktu puses būtu vienlīdzīga attieksme pret dalībvalstīs dzīvojošajiem darba ņēmējiem un viņu apgādībā esošajām personām, un viņus kā apgādniekus zaudējušajiem;

[..]

tā kā uz darbiniekiem un pašnodarbinātām personām, kas pārvietojas Kopienā, būtu jāattiecas tikai vienas vienīgas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, lai novērstu piemērojamo valstu tiesību aktu pārklāšanos un no tā izrietošos iespējamus sarežģījumus;

[..]

tā kā nolūkā pēc iespējas efektīvi garantēt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem darba ņēmējiem, kas strādā kādā dalībvalstī, ir lietderīgi noteikt, ka parasti ir piemērojami tās dalībvalsts tiesību akti, kurā attiecīgā persona strādā darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā.”
- 4 Šīs regulas 1. pantā ir izklāstītas tajā piemērojamās definīcijas.

5 Minētās regulas 1. panta u) punktā ir noteikts šādi:

- i) termins “ģimenes pabalsti” nozīmē visus pabalstus natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus saskaņā ar 4. panta 1. punkta h) apakšpunktā paredzētajiem tiesību aktiem, izņemot II pielikumā minētos īpašos bērna piedzimšanas vai adopcijas pabalstus;
- ii) “ģimenes pabalsti” nozīmē regulārus naudas pabalstus, kas piešķirti vienīgi atbilstīgi ģimenes locekļu skaitam un, attiecīgā gadījumā, viņu vecumam.”

6 Šīs pašas regulas 3. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ievērojot šīs regulas īpašos noteikumus, uz personām, uz kur[ām] attiecas šī regula, attiecas tie paši pienākumi un tie paši pabalsti saskaņā ar jebkuras dalībvalsts tiesību aktiem, kas attiecas uz šīs valsts pilsoņiem.”

7 Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punkta h) apakšpunktu tā attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri ir saistīti ar tādām sociālā nodrošinājuma jomām kā ģimenes pabalsti.

8 Atbilstoši šīs regulas 4. panta 2. punktam to piemēro visām vispārīgajām un īpašajām sociālā nodrošinājuma sistēmām, kuras var būt gan uz iemaksām balstītas, gan uz iemaksām nebalstītas sistēmas, un sistēmām, kas paredz darba devēja vai kuģa īpašnieka atbildību attiecībā uz 1. punktā minētajiem pabalstiem.

9 Minētās regulas 5. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Dalībvalstis savās deklarācijās, kas izziņojamas un publicējamās saskaņā ar 97. pantu, uzskaita tiesību aktus un sistēmas, kuras minētas 4. panta 1. un 2. punktā, īpašos uz iemaksām nebalstītos pabalstus, kuri minēti 4. panta 2.a punktā, minimālos pabalstus, kuri minēti 50. pantā, un pabalstus, kuri minēti 77. un 78. pantā.”

10 Šīs pašas regulas 13. pantā ar nosaukumu “Vispārīgi noteikumi” ir noteikts:

“1. Ievērojot 14.c un 14.f pantu, uz personām, kam piemēro šo regulu, attiecas tikai vienas dalībvalsts tiesību akti. Minētos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

2. Ievērojot 14. līdz 17. pantu:

- a) persona, kas ir nodarbināta vienā dalībvalstī, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem arī tad, ja tā dzīvo citā dalībvalstī vai ja citā dalībvalstī atrodas tā uzņēmuma vai individa juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, kurš nodarbina šo personu;

[..].”

11 Regulas Nr. 1408/71 73. pantā ir paredzēts:

“Darbiniekam vai pašnodarbinātai personai, uz kuru attiecas kādas dalībvalsts tiesību akti, saskaņā ar VI pielikumu ir tiesības par tādiem viņa ģimenes locekļiem, kas dzīvo kādā citā dalībvalstī, uz ģimenes pabalstiem, ko paredz pirmās šē minētās dalībvalsts tiesību akti, tā, it kā viņi dzīvotu šajā valstī.”

12 Šīs regulas 76. pants ir izteikts šādi:

“1. Ja vienā un tajā pašā laikā posmā par vienu un to pašu ģimenes locekli sakarā ar darbu kādā profesijā tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā ģimenes locekļi dzīvo, ir paredzēti ģimenes pabalsti, tad tiesības uz ģimenes pabalstiem, kas maksājami saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, attiecīgā gadījumā saskaņā ar 73. vai 74. pantu, tiek apturētas līdz tādai summai, kas paredzēta pirmās dalībvalsts tiesību aktos.

2. Ja tajās dalībvalstīs, kurās dzīvo ģimenes locekļi, nav iesniegts pieteikums uz pabalstiem, tad otras dalībvalsts kompetentā institūcija var piemērot 1. punktu tā, it kā pabalsti būtu piešķirti pirmajā dalībvalstī.”

13 Regulas Nr. 1612/68 7. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Darba ņēmējam, kas ir dalībvalsts pilsonis, citā dalībvalstī pilsonības dēļ nedrīkst piemērot citādas darba un nodarbinātības nosacījumus kā minētās valsts darba ņēmējiem, īpaši attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu un bezdarba gadījumā – atjaunošanu darbā vai atkārtotu pieņemšanu darbā.

2. Šāds darba ņēmējs bauda tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darba ņēmēji.”

14 Padomes 1972. gada 21. marta Regulas (EEK) Nr. 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 1408/71 (OV L 74, 1. lpp.), redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Regulu Nr. 118/97 (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 574/72”), 10. panta 1. punktā ir paredzēts:

“a) Tiesības uz pabalstiem vai ģimenes piemaksām, kas pienākas saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, kuros tiesību iegūšana uz šiem pabalstiem vai piemaksām netiek pakļauta nosacījumam par apdrošināšanu, darbu vai pašnodarbinātību, tiek apturētas, ja tā pašā laikā posma laikā un par to pašu ģimenes locekli pienākas pabalsti vienīgi atbilstīgi citas dalībvalsts attiecīgajiem tiesību aktiem vai, piemērojot [Regulas Nr. 1408/71] 73., 74., 77. vai 78. pantu, līdz šo pabalstu summai.

b) Ja tomēr pirmajā šē nosauktajā dalībvalstī tiek veikta profesionāla darbība:

i) tādu pabalstu gadījumā, kas – vai nu vienīgi saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, vai saskaņā ar regulas 73. vai 74. pantu – pienākas personai, kura ir tiesīga uz ģimenes pabalstiem, vai personai, kurai tos izmaksā, tad tiesības uz ģimenes pabalstiem, kas pienākas vai nu vienīgi saskaņā ar šīs otras dalībvalsts tiesību aktiem, vai saskaņā ar šiem pantiem, tiek apturētas līdz tādai ģimenes pabalstu summai, kāda ir paredzēta tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā šis ģimenes loceklis dzīvo. To pabalstu izmaksas, ko veic dalībvalsts, kurā šis ģimenes loceklis dzīvo, sedz šī dalībvalsts;

[..].”

15 Ir jānorāda, pirmkārt, ka Regula Nr. 1408/71 ir tikusi aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 1. lpp.) un, otrkārt, ka Regula Nr. 574/72 ir tikusi aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulu (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 (OV L 284, 1. lpp.), turklāt saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 91. pantu un Regulas Nr. 987/2009 97. pantu šīs jaunās regulas kļuva piemērojamas 2010. gada 1. maijā. Tomēr, ņemot vērā laiku, kad radās fakti, uz kuriem attiecas pamatlaieta, tiem joprojām ir jāpiemēro Regula Nr. 1408/71 un Regula Nr. 574/72.

Luksemburgas tiesības

- 16 Ar 2007. gada 21. decembra Likumu, kas attiecas uz Likuma par piemaksu par bērnu ieviešanu [*loi du 21 décembre 2007 portant introduction de la loi concernant le boni pour enfant*] (*Mémorial A* 2007, 3949. lpp.), no 2008. gada ir grozīta Luksemburgas tiesiskajā regulējumā paredzētā nodokļa atvieglojuma par bērnu sistēma. Šī likuma 5. pantā, kas ir ietverts tā II daļā, ir noteikts:

“Tiek ieviests 2007. gada 21. decembra likums par piemaksu par bērnu.

Iepriekš minētā likuma panti ir formulēti šādi:

“1. pants.

Par katru bērnu, kurš dzīvo sava tēva un mātes kopīgajā mājāsaimniecībā vai arī sava tēva vai mātes, kas viens pats vai viena pati nodrošina bērna audzināšanu un uzturēšanu, mājāsaimniecībā un par kuru saskaņā ar grozītā 1985. gada 19. jūnija Likuma par ģimenes pabalstiem un Valsts ģimenes pabalstu kases izveidi [*loi du 19 juin 1985 concernant les allocations familiales et portant création de la Caisse nationale des prestations familiales*, (*Mémorial A* 1985, 680. lpp.)] 1. pantu pienākas ģimenes pabalsti, tiek piešķirta piemaksa par bērnu kā automātiska piemaksa pie grozītā 1967. gada 4. decembra Likuma par iedzīvotāju ienākuma nodokli 122. pantā paredzētā nodokļa atvieglojuma.

2. pants.

Piemaksa par bērnu tiek noteikta [EUR] 922,50 apmērā gadā. To izmaksā nodokļu gadā, uz kuru tā attiecas atbilstoši kārtībai, kas ir jānosaka 6. pantā minētajos Lielhercoga noteikumos.

Tās izmaksu [CNPF] veic kopā ar ģimenes pabalstu izmaksu, atbrīvojot no saistībām 5. panta pirmajā un ceturtajā daļā definēto ģimenes pabalstu saņēmēju vai arī bērna, kura audzināšanu un uzturēšanu nodrošina kāds no vecākiem viens pats, gadījumā to no vecākiem, kurš grozītā 1985. gada 19. jūnija Likuma par ģimenes pabalstiem un Valsts ģimenes pabalstu kases izveidi 5. panta otrās daļas pirmajā teikumā ir noteikts kā pabalsta saņēmējs.

[..]

4. pants.

Šī likuma īstenošanai turklāt ir piemērojami grozītā 1985. gada 19. jūnija Likuma par ģimenes pabalstiem un Valsts ģimenes pabalstu kases izveidi 23. panta otrā un trešā daļa, 24., 26., 27., 28., 29., 30. un 31. pants un Sociālā nodrošinājuma kodeksa [*Code des assurances sociales*] 208. panta ceturajā daļā, 273. gada piektā daļa, 276. pants, 278. panta pirmā un otrā daļa, 291. un 292.a pants, 302. panta ceturajā daļā, 311. un 333. pants un 334. panta pirmā daļa, vajadzības gadījumā veicot terminoloģiskus pielāgojumus.

5. pants.

Grozītā 1985. gada 19. jūnija Likuma par ģimenes pabalstiem un Valsts ģimenes pabalstu kases izveidi 6. panta pirmās daļas pirmais teikums tiek papildināts ar vārdiem “piemaksas par bērnu”, kuri ir iestarpināti pēc vārdiem “sākot no mācību gada sākuma”.

6. pants.

Lielhercoga noteikumos var tikt precizēta šī likuma piemērošanas kārtība.”

[..]”

- 17 1985. gada 19. jūnija Likuma par ģimenes pabalstiem un Valsts ģimenes pabalstu kases izveidi 29. pants, uz kuru norāda atsauce 2007. gada 21. decembra Likuma par piemaksu par bērnu 4. pantā saistībā ar pēdējā minētā īstenošanu, pēc 2008. gada 13. maija Likuma par vienota statūta ieviešanu [*loi du 13 mai 2008 portant introduction d'un statut unique*] (*Mémorial A* 2008, 790. lpp.) spēkā stāšanās pārtapa par Sociālā nodrošinājuma kodeksa 317. pantu. Saskaņā ar minēto 29. pantu:

“Katrā gadījumā par bērnu tiek izmaksāts tikai viens tāda paša veida pabalsts.

Lielhercoga noteikumos ir paredzēts novērst vai ierobežot šajā tiesību aktā paredzēto pabalstu pārklāšanos – līdz lielākā pabalsta summai – ar pabalstiem, kas ir paredzēti tādiem pašiem mērķiem citā sistēmā, kura nav Luksemburgas sistēma.”

- 18 1. pantā Lielhercoga 2008. gada 19. decembra noteikumos, ar kuriem nosaka piemaksas par bērnu izmaksas kārtību no 2009. gada [*règlement grand-ducal du 19 décembre 2008 fixant les modalités de paiement du boni pour enfant à partir de l'année 2009*] (*Mémorial A* 2008, 3305. lpp.; turpmāk tekstā – “Lielhercoga 2008. gada 19. decembra noteikumi”), kas ir tikuši pieņemti, īstenojot 2007. gada 21. decembra Likuma par piemaksu par bērnu 6. pantu, ir paredzēts:

“Sākot no 2009. gada 1. janvāra, piemaksa par bērnu tiek izmaksāta kā ikmēneša maksājums [EUR] 76,88 apmērā par bērnu katru mēnesi, kurā par 2007. gada 21. decembra Likuma par piemaksu par bērnu 1. pantā paredzēto bērnu pienākas ģimenes pabalsts pilnā apjomā. [..]

Izņēmuma veidā attiecībā pret pirmo daļu piemaksa tiek iekļauta starpības piemaksā līdz summai [EUR] 76,88 apmērā par bērnu par katru mēnesi, kurā par attiecīgo bērnu pienākas ģimenes pabalstu starpība, kas tiek piešķirta, pamatojoties uz obligāto dalību Luksemburgas sociālā nodrošinājuma sistēmā. Starpības piemaksa tiek izmaksāta reizi gadā vai reizi pusgadā, ja tiek uzrādīts atskaites periodā ārpus Luksemburgas saņemto pabalstu izmaksas apliecinājums.

Piemaksa tiek izmaksāta saskaņā ar tādu pašu kārtību, kāda attiecas uz ģimenes pabalstiem.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 19 *S.* un *N. Lachheb* kopā ar bērniem dzīvo Mondelanžā [*Mondelange*] (Francija). No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, pirmkārt, ka *S. Lachheb* veic algotu darbu Luksemburgā, bet viņa laulātā strādā Francijā un, otrkārt, ka *N.* un *S. Lachheb* atbilstoši Luksemburgas tiesiskajam regulējumam ir tiesības saņemt no *CNPF* “starpības piemaksas” maksājumu, kura summa atbilst starpībai starp ģimenes pabalstiem, kas viņiem pienākas no valsts, kurā ir *S. Lachheb* darbavieta, proti, Luksemburgas Lielhercogistes, un tiem, uz kuriem viņi var pretendēt un kurus sedz viņu dzīvesvietas valsts, proti, Francijas Republika.
- 20 Atbildot uz *S.* un *N. Lachheb* celtajiem iebildumiem, *CNPF* vadības komiteja apstiprināja minētās iestādes priekšsēdētāja lēmumu, saskaņā ar kuru no 2009. gada aprīļa, aprēķinot Lielhercoga 2008. gada 19. decembra noteikumu 1. panta otrajā daļā paredzēto starpības piemaksu, tiek ņemta vērā piemaksa par bērnu, kura *S.* un *N. Lachheb* ir izmaksājama saskaņā ar Luksemburgas tiesisko regulējumu.
- 21 Lemjot par *S.* un *N. Lachheb* celto prasību, *Conseil arbitral de la sécurité sociale* [Sociālās apdrošināšanas arbitrāžas padome] ar 2011. gada 7. februāra spriedumu šo lēmumu grozīja un, pamatojoties uz Konstitūcijas 95. pantu, atteicās piemērot Lielhercoga 2008. gada 19. decembra noteikumus to neatbilstības 2007. gada 21. decembra Likumam par piemaksu par bērnu dēļ, jo tajā ir garantēts, ka nodokļu atvieglojums par bērniem, par kuriem pienākas ģimenes pabalsti, tiek izmaksāts

kā piemaksa par bērnu automātiskas piemaksas veidā. Minētā *Conseil arbitral* atzina, ka S. un N. Lachheb ir tiesības, sākot no 2009. gada aprīļa, saglabāt piemaksu par bērnu, kas ir paredzēta kā automātiska piemaksa pie nodokļu atvieglojuma.

- 22 CNPF šo spriedumu pārsūdzēja kasācijas kārtībā iesniedzējtiesā, izvirzot piecus pamatus, no kuriem pirmie trīs attiecas uz Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunkta, 3. panta 1. punkta, 4. panta 1. punkta h) apakšpunkta un 76. panta 1. punkta, kā arī Regulas Nr. 574/72 10. panta pārkāpumu, piemērošanas atteikumu, nepareizu piemērošanu vai nepareizu interpretāciju.
- 23 Iesniedzējtiesa norāda, ka Luksemburgas tiesiskajā regulējumā paredzētā piemaksa par bērnu tajā tiek uzskatīta par ģimenes pabalstu, uz kuru attiecas šajā jomā paredzētie noteikumi par ģimenes pabalstu pārklāšanās novēršanu.
- 24 Minētā tiesa atzīmē, ka no Savienības tiesībām pārņemtajam starpības piemaksas mehānismam, uz kuru ir atsauce Lielhercoga 2008. gada 19. decembra noteikumos, ir nozīme, ja tas tiek piemērots pabalstam, kas tiek kvalificēts par ģimenes pabalstu Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunkta un 4. panta 1. punkta h) apakšpunkta izpratnē. Tomēr, ja starpības piemaksas mehānisms tiek piemērots attiecībā uz priekšrocībām, kas nav sociālā nodrošinājuma pabalsti minētās regulas izpratnē, šī piemērošana – kuras sekas būtu tādas, ka daļai pārrobežu darba ņēmēju, kas pārvietojas no citām dalībvalstīm uz Luksemburgu, lai tur veiktu profesionālo darbību, tiktu liegts pilnā apmērā saņemt piemaksu par bērnu, lai gan Luksemburgā dzīvojošiem darba ņēmējiem tā tiktu piešķirta pilnā apmērā, – varot būt diskriminējošs pasākums Regulas Nr. 1612/68 7. panta, LESD 18. un 45. panta, kā arī Regulas Nr. 1408/71 3. panta izpratnē.
- 25 Tā kā *Cour de cassation* [Kasācijas tiesai] radās šaubas par to, vai tāds pabalsts kā Luksemburgas tiesiskajā regulējumā paredzētā piemaksa par bērnu var tikt kvalificēts par ģimenes pabalstu Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunkta un 4. panta 1. punkta h) apakšpunkta izpratnē, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai tāds pabalsts kā 2007. gada 21. decembra Likumā par piemaksu par bērnu paredzētais pabalsts ir ģimenes pabalsts [Regulas Nr. 1408/71] 1. panta u) punkta i) apakšpunkta un 4. panta 1. punkta h) apakšpunkta izpratnē?
- 2) Vai gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, [LESD] 18. un 45. pants, [Regulas Nr. 1612/68] 7. pants vai [Regulas Nr. 1408/71] 3. pants pieļauj tāda veida valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, ar kuru tāda pabalsta kā 2007. gada 21. decembra Likumā par piemaksu par bērnu paredzētais pabalsts piešķiršana darba ņēmējiem, kuri veic savu profesionālo darbību attiecīgās dalībvalsts teritorijā un kopā ar saviem ģimenes locekļiem dzīvo citas dalībvalsts teritorijā, tiek apturēta līdz dzīvesvietas dalībvalsts tiesiskajā regulējumā viņu ģimenes locekļiem paredzēto ģimenes pabalstu summas apmēram, jo valsts tiesiskajā regulējumā paredzēts, ka attiecīgajam pabalstam ir jāpiemēro [Regulas Nr. 1408/71] 76. pantā un [Regulas Nr. 574/72] 10. pantā paredzētie noteikumi par ģimenes pabalstu pārklāšanās novēršanu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 26 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunkts un 4. panta 1. punkta h) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pabalsts kā tas, kas ir ticis ieviests ar 2007. gada 21. decembra Likumu par piemaksu par bērnu, ir ģimenes pabalsts šīs regulas izpratnē.

- 27 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punkta formulējumu, kurā ir skaidri minēti “tiesību akti, kuri skar [...] sociālā nodrošinājuma jomas”, šīs regulas materiālā piemērošanas joma aptver visus dalībvalstu tiesību aktus, kas attiecas uz šīs pašas tiesību normas a)–h) apakšpunktā uzskaitītajām sociālā nodrošinājuma jomām.
- 28 Konkrētāk runājot, Tiesa ir atkārtoti atzinusi, ka atšķirība starp pabalstiem, uz kuriem neattiecas Regulas Nr. 1408/71 piemērošanas joma, un pabalstiem, uz kuriem tā attiecas, pamatojas galvenokārt uz katra pabalsta būtiskajām pazīmēm, it īpaši uz tā mērķiem un piešķiršanas nosacījumiem, nevis uz to, ka pabalsts valsts tiesību aktā ir vai nav kvalificēts par sociālā nodrošinājuma pabalstu (skat. 1992. gada 16. jūlija spriedumu lietā *C-78/91 Hughes, Recueil*, I-4839. lpp., 14. punkts). Turklāt Tiesa ir izmantojusi iespēju precizēt, ka par pabalstu klasifikācijai būtiskajām pazīmēm nevar tikt uzskatītas iezīmes, kas ir tikai formālas (skat. 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā *C-228/07 Petersen*, Krājums, I-6989. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra). No tā izriet, ka tam, ka pabalsts ir ietverts valsts nodokļu tiesībās, nav izšķirošas nozīmes, novērtējot tā būtiskās pazīmes.
- 29 Veicot šo novērtējumu, pirmkārt, ir jāpārbauda, vai tāda piemaksa par bērnu kā tā, uz kuru attiecas pamatlieta, ir jāuzskata par “sociālā nodrošinājuma pabalstu” Regulas Nr. 1408/71 izpratnē.
- 30 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pabalstu var uzskatīt par sociālā nodrošinājuma pabalstu, ja tas saņēmējiem tiek piešķirts, neievērojot individuālu un diskrecionāru personisko vajadzību izvērtējumu, pamatojoties uz likumā noteiktu situāciju, un ja tas attiecas uz riskiem, kas ir skaidri uzskaitīti Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punktā (it īpaši skat. 2011. gada 21. jūlija spriedumu lietā *C-503/09 Stewart*, Krājums, I-6497. lpp., 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Kā uzsver *CNPF* un Komisija, pabalsts, uz kuru attiecas pamatlieta, pirmkārt, tiek piešķirts automātiski, ja ir apgādājams bērns, lai kompensētu ar šī bērna uzturēšanu saistītos izdevumus, un, otrkārt, tas atbilst iepriekš noteiktai summai, ko piešķir automātiski un kam nav nekādas saistības ar pieteicēja ienākumiem vai viņa maksājamajiem nodokļiem. Līdz ar to tāds pabalsts kā tas, uz kuru attiecas pamatlieta, noteikti ir sociālā nodrošinājuma pabalsts.
- 32 Turklāt Tiesa jau ir atzinusi, ka, lai pabalstu kvalificētu par sociālā nodrošinājuma pabalstu, tā finansēšanas veidam nav nozīmes, ko pierāda tas, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 4. panta 2. punktu uz iemaksām nebalstīti pabalsti nav izslēgti no minētās regulas piemērošanas jomas (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Hughes*, 21. punkts). Tiesa tāpat arī ir izmantojusi iespēju precizēt, ka, lai pabalstu kvalificētu par sociālā nodrošinājuma pabalstu, nav nozīmes, kādu juridisko mehānismu dalībvalsts izmanto tā piemērošanai (šajā ziņā skat. 2001. gada 15. marta spriedumu lietā *C-85/99 Offermanns, Recueil*, I-2261. lpp., 46. punkts).
- 33 Otrkārt, ir precīzi jānosaka, kāds ir pabalsta, uz kuru attiecas pamatlieta, raksturs. Lai nošķirtu dažādas sociālā nodrošinājuma pabalstu kategorijas, ir jāņem vērā risks, kuru sedz katrs no šiem pabalstiem (2006. gada 18. jūlija spriedums lietā *C-406/04 De Cuyper*, Krājums, I-6947. lpp., 27. punkts).
- 34 Konkrētāk runājot, saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunktu “jēdziens “ģimenes pabalsti” apzīmē visus pabalstus natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus”. Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, ka ģimenes pabalsti ir paredzēti, lai sociāli palīdzētu darba ņēmējiem, kuri ir ģimenes apgādnieki, liekot sabiedrībai uzņemties daļu no šiem izdevumiem (skat. 1985. gada 4. jūlija spriedumu lietā *104/84 Kromhout, Recueil*, 2205. lpp., 14. punkts, kā arī 2013. gada 19. septembra spriedumu apvienotajās lietās *C-216/12 un C-217/12 Hliddal un Bornand*, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunktā ietvertā frāze “[lai] segtu ģimenes izdevumus” ir jāinterpretē tādējādi, ka tā it īpaši attiecas uz valsts ieguldījumu ģimenes budžetā nolūkā samazināt ar bērnu uzturēšanu saistītos izdevumus (iepriekš minētais spriedums lietā *Offermanns*, 41. punkts, un 2002. gada 7. novembra spriedums lietā *C-333/00 Maaheimo, Recueil*, I-10087. lpp., 25. punkts).

- 36 Ir jākonstatē, ka pamatlietā, kā uzsver *CNPF* un Komisija un kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, piemaksa par bērnu, kura tiek izmaksāta par katru apgādājamo bērnu, ir valsts ieguldījums ģimenes budžetā nolūkā samazināt ar bērnu uzturēšanu saistītos izdevumus un līdz ar to tā ir ģimenes pabalsts Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunkta izpratnē.
- 37 Šajā ziņā tas, ka valsts ieguldījums ģimenes budžetā izpaužas kā saskaņā ar valsts nodokļu tiesībām izmaksāts pabalsts naudā un ka piemaksas par bērnu pamatā ir nodokļa atvieglojums par bērnu neietekmē šāda pabalsta kvalificēšanu par “ģimenes pabalstu” saskaņā ar šī sprieduma 32. punktā atgādinātajiem principiem.
- 38 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka tāds pabalsts kā piemaksa par bērnu pamatlietā ir ģimenes pabalsts Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunkta izpratnē.
- 39 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1408/71 1. panta u) punkta i) apakšpunkts un 4. panta 1. punkta h) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pabalsts kā piemaksa par bērnu, kas ir tikusi ieviesta ar 2007. gada 21. decembra Likumu par piemaksu par bērnu, ir ģimenes pabalsts šīs regulas izpratnē.

Par otro jautājumu

- 40 Ievērojot uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 41 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamatlietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1. panta u) punkta i) apakšpunkts un 4. panta 1. punkta h) apakšpunkts Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 13. aprīļa Regulu (EK) Nr. 647/2005, ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pabalsts kā piemaksa par bērnu, kas ir tikusi ieviesta ar 2007. gada 21. decembra Likumu par piemaksu par bērnu, ir ģimenes pabalsts šīs regulas izpratnē.

[Paraksti]